

NIEUWSBRIEF 2 [juni 2016]

STICHTING LEVENSEINDE COUNSELING



VOORTGANG

Er is hard gewerkt om de stichting meer en meer gestalte te geven. Allereerst is daar de vernieuwde en aan de huidige mogelijkheden aangepaste website. Niet alleen een nieuw jasje, maar ook extra pagina's die de transparantie van de counseling goed weergeven: welke wettelijke grenzen zijn er, welke houding wordt ingenomen tegenover naasten en nabestaanden van cliënten? Nieuwsberichten worden in een blogvorm aangeboden zodat u gelegenheid heeft te reageren.

Sinds deze week is er ook een pagina met wilsverklaringen:

www.levenseindecounseling.com/wilsverklaringen.html

Daar kunt u *kosteloos* een vrijwaringsverklaring, behandelverbod, euthanasieverklaring en volmacht downloaden. Kosteloos: dus ook als u geen donateur bent – u hoeft immers geen donateur te zijn (of lid, zoals bij andere organisaties) om een beroep te doen op de begeleiding.

Een webpagina met literatuur- en mediaverwijzingen is in de maak. Voor intern gebruik is een reglement opgemaakt. Tevens is er een klachtenprocedure opgesteld. Een eerste begroting is gemaakt. Aan een beleidsplan wordt gewerkt.

AFSCHEID

In de afgelopen maanden is het duidelijk geworden dat er verschillende opvattingen bestonden over de ambities en de doelstellingen van de stichting. Dat heeft er aanleiding toe gegeven dat counselor Carolien van Eerde ervoor gekozen heeft haar eigen weg te gaan bewandelen.

JAARCIJFERS 2015

De levenseindecounselors hebben de (anoniem) geregistreerde

cliëntgegevens over 2015 doorgegeven aan VU-onderzoeker Martijn Hagens. Hij zal, mede in het kader van zijn onderzoek, de gegevens structureren en geordend teruggeven. Op de website zullen t.z.t. in de nieuwsrubriek de conclusies kenbaar gemaakt worden.



PIJNLIJK EN ZO SPIJTIG DEZE SCHEIDING...

Nog steeds doet het me zeer: de scheiding, het afscheid van Stichting de Einder (SdE).

Al vele jaren was ik betrokken bij SdE. Mijn moeder, Wine Mulder-Meiss, was bijna vanaf het begin bij De Einder betrokken, als hulpverlenend arts. Ik hoorde van mijn moeder de tragische situaties waarin mensen verkeerden, die een doodswens hebben, maar niet gehoord worden. Mensen die de touwen al aan de balken gehangen hebben, of die voor de trein wilden gaan.

Mijn moeder heeft een rechtszaak doorgemaakt, maar zij niet alleen, de hele familie. Het draaide om een uitspraak tijdens het politieverhoor, waarbij haar verweten werd een instructie gegeven te hebben. Een proces volgde dat twee (!) jaar duurde en de uitkomst daarvan was zodanig dat wij, levenseindecounselors, daarmee nog steeds ons voordeel doen. En met ons de mensen om wie het gaat. Die uitspraak stelde dat: praten over én morele steun bieden bij levensbeëindiging mág en is dus niet strafbaar. Maar iedere vorm van instructie is wel strafbaar.

Daarmee was dat duidelijk: als counselor mag je praten over de dood en de doodswens, als counselor mag je morele steun geven. De eigen regie blijft bij de cliënt. (Rotwoord overigens: 'cliënt'.) In gesprek met de ander komen en de ander serieus nemen. Vertrouwen krijgen en bieden. Uitgangspunt is de autonomie van de ander. Die bepaalt zelf wat hij wil.

Door in gesprek te gaan, en dit uit te spreken kunnen voor hem zaken duidelijker worden. Is dit werkelijk wat ik wil? Wil ik misschien toch verder? Heb ik de pest aan iedereen? Is het uit verlatenheid, eenzaamheid dat ik dit overweeg? Of is er misschien toch ergens nog een behandeling die aansluit? Wil ik misschien toch stervenshulp van een arts en doe ik een beroep op Levenseindekliniek?

Ik kom mensen tegen die de beslissing al genomen hebben, er echt helemaal uit zijn en hun leven gaan beëindigen; zelf en zonder hulp. Maar er zijn ook mensen die zich serieus genomen willen voelen, waardoor de wens tot sterven op de achtergrond raakt. Soms bestellen zij de dodelijke middelen, soms zijn de gesprekken voldoende om weer door te kunnen gaan.

Aanvankelijk solliciteerde ik bij de SdE, omdat ik heel laagdrempelig bijeenkomsten zou willen organiseren, zodat mensen weet zouden hebben van de mogelijkheid om met een counselor over het humane levenseinde te spreken. Niet in eenzaamheid en niet gruwelijk. Een aantal gruwelijke levensbeëindigingen in mijn naaste omgeving waren daar de reden voor.

Al tijdens het gesprek met het toenmalige bestuur realiseerde ik me dat ik dat het beste kon doen, als ik eerst counselor zou worden. Tegelijkertijd gaf de counselor van de SdE in het Noorden aan dat zij

wilde gaan afbouwen, dus daar was ook nog ruimte.

Iedereen gun ik een gesprekspartner en een luisterend oor. Iemand die ter zake kundig is en vanuit een professionele achtergrond met intervisie en scholing werkt. Dat vond ik bij de SdE.

Helaas is de intentie van het bestuur van de SdE nu anders. De autonomie, de zelfbeschikking is op de achtergrond geraakt. Terwijl mijn moeder en andere counselors (middels rechtszaken) zo veel hebben gedaan om juist dat vorm en juridische basis te geven. Ik vind het verschrikkelijk en zeer spijtig dat het zo is gelopen. Ook vanwege de naam van De Einder: velen hebben er aan meegewerkt om die naam bekend te maken, juist vanwege de autonomie, de zelfbeschikking. Mijn ouders en vele anderen hebben royale donaties gedaan om dit neer te zetten en te faciliteren. Mijn moeder zou zich omdraaien in haar graf, om deze opstelling en werkwijze van de zgn. Nieuwe Einder.

Ik baal ervan, opnieuw te moeten beginnen, mét hetgeen al tot stand was gebracht. Het is zo veelzeggend dat bijna alle counselors opgestapt zijn. Het is heel erg spijtig dat het zo gelopen is

Ik ben gelukkig met mijn collega's Joke en Frank. Gedrieën gaan we op de oude voet verder, zoals we al zeer zelfstandig deden, toen we onder de SdE werkten. Echt, wat dat betreft is er weinig veranderd. We scholen ons, bijvoorbeeld op zingevingsvlak a.s. juni. Maar ook houden we ons scherp, bijvoorbeeld door intervisie.

Marijke Mulder, levenseindecounselor

MIJMERINGEN VAN EEN COUNSELOR

Mijn dagelijkse praktijk als levenseindecounselor kent veel ontmoetingen met mensen.

Tijdens deze ontmoetingen ontstaat vaak een intieme ruimte om uitgebreid te spreken over waar het nu echt om is gegaan in hun levens. Immers, als we spreken over het levenseinde en de dood, spreken we dan niet vooral over het leven zelf?

En hoe waardevol kan het zijn dat je in alle ruimte en vrijheid mag evalueren: wat is er af, wat mag nog aandacht?

Natuurlijk wordt ook gesproken over praktische zaken rondom dat levenseinde. Dat hoort zeker bij de gesprekken en vindt bijna altijd plaats.

Maar voor de meeste cliënten, zo merk ik, is juist het spreken over de eigen levensthema's wat de counseling zo bijzonder maakt. Wat maakt dat er nog iets uitgewerkt mag worden? Wat maakt dat er soms echt uitgesteld gaat worden? Of er ontstaat juist inzicht dat het helemaal klaar is.

Sowieso merk ik dat het hierbij gaat om inzicht. Inzicht in de patronen van het leven, de weg die gelopen is en de eventuele ruimte die er (nog) is om nieuwe stappen te zetten, of een beetje van richting te veranderen.

Soms kan dat in één gesprek duidelijk zijn. Vaker worden er meerdere gevoerd. En ik wil maar zeggen: gun jezelf dat ook. De

keuze over het levenseinde is immers de grootste keuze die we ooit in het leven maken.

Joke Hogenhout, levenseindecounselor

PROEFTUIN DER LUSTEN

MATROESJKA

Het magistrale kunstwerk ‘Tuin der Lusten’ van de dit jaar bejubelde Jheronimus Bosch is niet eenvoudig te duiden. Vele interpretaties zijn denkbaar bij het vele dat Bosch in de triptiek verbeeld heeft. Lust of begeerte staat als thema centraal in het werk. Maar ook de prijs die klaarblijkelijk betaald moet worden voor een ongebreideld verlangen: een hels lijden.

Het vermeend zondige karakter van de mens die wil genieten maar het lijden zo veel als mogelijk wil vermijden tijdens zijn beperkte tijd op aarde, ligt diep verankerd in onze cultuur (en natuurlijk ook in menige andere). Die zondigheid van de mens, de mens die wil leven zonder god en volgens eigen gebod, is een thema dat te pas en te onpas wordt ingezet door zelfverklaarde hogepriesters om te oordelen maar bovenal te veroordelen. Zalig de medemens die zich in deze verheven rol wentelt! Gij zult, gij zult, gij zult... Gedenk George Orwell's *Animal Farm*.

De overbrugging naar de tuinen met verboden vruchten die NVVE en Coöperatie Laatste Wil voor ogen hebben, is nu snel gemaakt.

De NVVE en de Coöperatie Laatste Wil bewandelen gescheiden wegen om hun eigen experiment voor de zo begeerde *legaal* te

verkrijgen levenseindepil verwezenlijkt te zien worden. Beide organisaties maken zich sterk voor het geregeld krijgen van een proeftuin waarin een geselecteerde groep mensen toegang kan krijgen tot zo'n pil zonder dat een arts het laatste woord heeft (nou ja, iemand moet een recept uitschrijven) – om zo op een later moment een nationale of coöperatieve *landslide* te kunnen veroorzaken. Voor de NVVE is een afwijzing van legale stervenshulp door een door een arts voorwaarde (zo begrijp ik) alvorens een 75- of 80-plusser een pil kan krijgen (hoewel ook dan een arts volgens de NVVE binnen beeld blijft). De CLW, die de arts juist op grote afstand wil houden, steunt op het *autonome scenario* met ‘geclauseerde verstrekking’ van middelen – een 18-jarige (de minimale leeftijd om lid te worden van de CLW) zal waarschijnlijk de toegang tot de tuin ontzegd worden want anders zal er geen maatschappelijk draagvlak verkregen worden.

Om die proeftuin ooit –het rapport-Schnabel heeft ‘verruiming’ van de huidige euthanasie-en-hulp-bij-zelfdoding-wetgeving diep de ruimte ingeschoten– gerealiseerd te krijgen maken de organisaties zich afhankelijk van toe- en instemming van overheidsorganen. En dat kán ook niet anders want in Nederland ligt zelfbeschikking (of autonomie) verpakt (beter: weggestopt) in een oneindig ambtelijke en wettelijke matroesjka poppenreeks.

TROEBEL

Er moet veel water bij de wijn om kleine stapjes te zetten in de richting van de ikwilpil. In dat water (dat steeds troebeler zal worden) bevinden zich vissen met bekende namen als Leeftijd, Wilsbekwaamheid, Bezorgdheid, Wachtijd, Dokter, Uitsluiting en

zijn brutale buurjongen Discriminatie, Dichttimmeren, Misbruik, Albert Heijn, en in dieper water treffen we toch ook die irritante schoonmoeder Toetsing aan. Maar niet Vrijheid, die ligt op het droge – vrijheid om zélf te bepalen, *uiteindelijk* zonder dat iemand zich bemoeit met jouw allerpersoonlijkst streven. En zo verdwijnt vrijheid bij de proeftuinen uit beeld – zonder vrijheid is zelfbeschikking een leeg begrip. Immers, vrijheid (en die is *altijd* individueel), vraagt *ook* om de ruimte om fouten te maken, te mislukken, te blunderen. Daarom is ‘vrijheid’ ook zo mooi te combineren met ‘zelfverantwoordelijkheid’. Maar daar houden velen niet van, en zeker niet zij die het voor het te zeggen hebben in onze *democratische* samenleving. Van controle, sturing en bevoogding houden ze wel. En van de illusie van zekerheid. Als je vindt dat een ánder mag bepalen of jij *mág* en wanneer en hoe, dien je eigenlijk te zwijgen over zelfbeschikking. Bedenk iets anders. Modieus is: relationele autonomie...

LUST NAAR RUST

Vertrekken naar de paradijselijke toestand die ‘rust’ heet – menigeen heeft dat verlangen nu al, zeker als het aardse bewegen als doelloos, nutteloos en als lijden ervaren wordt. NVVE en CLW hebben (net als de levenseindecounselors) natuurlijk allang in de gaten dat er meer en meer mensen zijn die een levenseindebesluit in eigen beheer willen kunnen vormgeven. Dat bijvoorbeeld de CLW veel leden erbij kreeg na het zien van de Nieuwsuur-uitzending van 22 mei jl. maakt duidelijk dat het draagvlak groeiende is in de Nederlandse samenleving om in ieder geval de *mogelijkheid* te creëren – de kans dat protagonisten zo’n levenseindepil ooit zullen

gebruiken zal waarschijnlijk marginaal zijn: praten óver is nog altijd iets geheel anders dan de daad bij het woord voegen. Niettemin. Je moet (of mag) wat, wil je nog een glimp van vrijheid opvangen. Ook al moet je daar heel ver voor reizen, helemaal naar de einder. En op je knieën. Als in een bedevaart.

De moraalridders van links, rechts en die met lijntjes naar Boven staan langs de route en geven het bekende tegengas: zijn ze niet mordicus tegen, dan moet het iemand op zijn minst lastig gemaakt worden om het eigen *humane* sterven *zelfbeschikt* in *eigen regie* vorm te geven. En zo ageert en reageert eenieder vanuit eigen scheppingsverhalen, projecteren ze verkondigingen op anderen en heeft iedereen het natuurlijk bij het rechte eind.

Frank Vandendries, levenseindecounselor

DE VREUGDE VAN AUTONOMIE

Drie gesprekken waren er met mevrouw ‘Fries’ en haar zoon. Mevrouw wilde dood, ze had het al langer volgehouden dan ze dacht.

Na het overlijden van haar man en de afschuwelijke pijnen die haar leven beheersten, was het leven moeilijk draagbaar. Bovendien had ze ook nog darmproblemen die het leven niet plezieriger maakten. Ze wilde zo snel als mogelijk haar leven beëindigen.

Een eerste gesprek met haar vond plaats in aanwezigheid van haar

zoon. Daags daarna al werd door diverse mensen, onder wie de tuinman en buren, opgemerkt dat zij zo straalde en vrolijk was. Reden? Ze had de regie terug en kon daardoor nog zaken afronden. De pijn werd meer draaglijk.

De oorspronkelijk gekozen datum om te sterven, werd twee keer uitgesteld.

Mevrouw heeft voor haar overlijden de rust en de tijd gehad om de zaken af te ronden die voor haar belangrijk waren. Er was ook rust en tijd om van de naasten afscheid te nemen.

Deze dame was 90 jaar oud, maar wat een wijsheid en autonomie!

Marijke Mulder, levenseindecounselor



BEGROTING

Onderstaand is de startbegroting weergegeven van de Stichting Levenseindecounseling betreffende het boekjaar 2016.

We zijn blij dat er, dankzij de eerste nieuwsbrief en de contacten die er zijn, donaties zijn gedaan door veel mensen. Ook via deze weg hartelijke dank hiervoor.

Uiteraard gaat het bestuur zorgvuldig om met de geschonken bedragen. Tot nu toe declareren bestuursleden/counselors bij lange na niet de kosten die zij maken.

Daarmee kan dan ook gesteld worden dat zij indirect tevens als donateurs aangemerkt kunnen worden.

BEGROTING INKOMSTEN EN UITGAVEN SLC 2016			
Inkomsten		Uitgaven	
Donaties	€ 1.500,00	Bestuur	€ 300,00
Erfenissen	xx	Beheer	€ 200,00
Divers	xx	Counselors	xx
		Deskundigheidsbev	€ 100,00
		PR	€ 150,00
		Overig	xx
Totaal 2016	€ 1.500,00	Totaal 2016	€ 750,00

Toelichting posten:

Bestuur	uitgaven <u>tbv</u> vergaderingen zoals huur, consumpties, reiskosten
Beheer	uitgaven <u>tbv</u> website, overhead stichting, klachten conform protocol
Counselors	declaraties van counselors conform protocol
Deskundigheidsbev	uitgaven <u>tbv</u> gasten, consumpties
PR	uitgaven <u>tbv</u> promotiemateriaal

Penningmeester SLC, Joke Hogenhout

DONATIE

De Stichting LevenseindeCounseling (SLC) is voor de activiteiten die de levenseindecounseling ondersteunen afhankelijk van bedragen die de counselors zelf inbrengen en van donaties door degenen die de werkzaamheden van de counseling willen ondersteunen. Vindt u het bestaan van de SLC van belang en wilt u de

levenseindecounseling steunen, dan kunt u een bedrag storten op
- rekeningnummer **NL85 INGB 0007 2674 76**
- voor betalingen vanuit het buitenland dient u de volgende code te vermelden (BIC): **INGBNL2A**

Vermeldt u bij de storting uw adres en/of mailadres zodat we u kunnen bedanken?

AGENDA

18 oktober 2016 – Tilburg – Over zelfdoding

Welke motieven hebben mensen om hun eigen dood te overwegen? Hoe bereiden zij die voor als een besluit daartoe is genomen? Welke mogelijkheden biedt de wet op het gebied van euthanasie, zelfeuthanasie en hulp bij zelfdoding? In deze avond zal een accent komen te liggen op psychiatrische problematiek en wilsbekwaamheid. Een psychiater zal haar visie op het onderwerp geven. De avond wordt georganiseerd door levenseindecounselor Frank Vandendries. www.crematoriumtilburg.nl/agenda/

WEBSITE

Op de website www.levenseindecounseling.com wordt u geïnformeerd over de werkwijze, over zorgvuldigheid, over uitgangspunten en verwachtingen die samenhangen met de begeleiding. Op de site vindt u ook informatie over de stichting, over de wijze van doneren en natuurlijk de agenda waarin counselorsactiviteiten worden vermeld.

BEGELEIDING

Op dit moment van schrijven wordt de begeleiding geboden door de counselors Marijke Mulder, Joke Hogenhout en Frank Vandendries.

De gegevens om rechtstreeks met een counselor in contact te treden vindt u hier:

www.levenseindecounseling.com/counselors.html

TOT SLOT

Vol goede moed gaat de stichting voort.

Steeds meer mensen vinden rechtstreeks de website om met een counselor in contact te treden. Men beseft en ervaart dat de SLC (met de samenwerkende levenseindecounselors) vooralsnog de enige organisatie is die de fundamentele uitgangspunten van autonomie, zelfverantwoordelijkheid en non-directiviteit (niet-sturing) onderschrijft.

Op verzoek kunnen counselors onder meer presentaties en gastcolleges over de begeleiding verzorgen. Indien daar interesse voor is, stuur een mail naar info@levenseindecounseling.com voor meer informatie.

De volgende nieuwsbrief staat gepland voor september 2016.

